

Stockholm 2023-05-11

Ref LI2023/01786

Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet för tillgänglighet och beredskap – Remissvar från Transportföretagen

Transportföretagen är bransch- och arbetsgivareorganisation för transportsektorn. Våra 9 200 medlemsföretag anställer cirka 205 000 personer, vilket gör oss till Sveriges främsta samlingspunkt för företag i transportsektorn.

Transportföretagen har tagit del av utredningen om statens ansvar för det svenska flygplatssystemet (Ds 2023:3) och avger här ett kortfattat remissvar.

Vi välkomnar Peter Normans utredning som utgör en viktig del av en större helhet för flyget i Sverige framöver. Det är positivt att flyginfrastrukturens betydelse för landets tillgänglighet, totalförsvaret och beredskap belyses med denna utredning. Transportföretagen uppskattar den övergripande inriktningen om ett ökat statligt ansvarstagande för den svenska flyginfrastrukturen. Flyget är en viktig del av Sveriges transportsystem och Transportföretagen tillstyrker utredningens inriktning om ökad tillgänglighet till flyginfrastrukturen som möjliggör sömlöst resande och transporter med olika transportslag.

I övrigt ställer sig Transportföretagen bakom och hänvisar till Svenska Flygbranschens remissvar som i korthet innebär följande:

- Ett ökat statligt ansvarstagande för det svenska flygplatssystemet och ökat anslag för ersättning till icke statliga flygplatser tillstyrks och bör implementeras snarast för att minska risken för ytterligare nedstängning av flyginfrastruktur.
- Angående utpekandet av flygplatser för beredskap och allmän trafikplikt behöver kriterierna förtydligas för förutsägbarhet, transparens och ett långsiktigt hållbart och livskraftigt flygplatssystem.
- Förslaget om regionalt upphandlad trafik tillstyrks. Ansvaret för regional utveckling och kännedomen om de lokala förutsättningarna och ambitionerna finns på lokal nivå. De begränsningar som föreslås bör dock tas bort.
- Förslaget om svensk produktion av fossilfritt flygbränsle tillstyrks eftersom det är helt avgörande för flygbranschens fossilfrihetsmål.
- Angående förändrat basutbud konstateras att ett ökat statligt ansvar för flygets infrastruktur kan bidra med långsiktighet och stabilitet till det svenska flygplatssystemet.

Ett förändrat basutbud innebär med stor sannolikhet kostnadsökningar för Swedavia. Detta kommer finansieras genom höjda avgifter, eftersom utredningen inte föreslår några förändringar i finansieringen av flyginfrastrukturen. Det i sin tur riskerar att leda till färre flyglinjer till, från och inom Sverige och därmed försämrad tillgänglighet. Konkurrensen inom det svenska flygplatssystemet påverkas också negativt vilket riskerar att leda till ökade kostnader för flyg. Konsekvensen av den finansiella påverkan på Swedavia och Swedavias kunder bör därför utredas och analyseras.

- Förslagen om ökad tillgänglighet genom ansluten kollektivtrafik och intermodalitet vid landets flygplatser välkomnas. För att uppnå verklig transporteffektivitet med sömlöst, tidseffektivt och fossilfritt resande och transporter måste olika transportslag kopplas samman. Målet nås effektivast genom nationell infrastrukturplan som omfattar samtliga trafikslag. Vi vill särskilt lyfta behovet av kapacitetsstärkande åtgärder och prioritering av kollektivtrafik när det gäller väginfrastrukturen till och från Arlanda flygplats, där vi förordar busskörväg hela vägen till såväl Stockholm som Uppsala – i båda riktningarna.
- Alla eventuella förändringar gällande basutbud, beredskapsflygplats och allmän trafikplikt bör implementeras så snart som möjligt efter att beslut fattats för att undvika att flygplatser hamnar i ett handlingsmässigt vacuum som hämmar affärsverksamheten och deras viktiga roll i samhället.
- Förslaget om en ny strategi för luftfarten samt att luftfart lyfts i nationell plan för transportsystemet tillstyrks. Förutom de perspektiv som utredaren nämner för en sådan strategi, kommer den samlade flygbranschen i maj 2023 lansera en *Handlingsplan för ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt svenskt flyg*. Vi föreslår att handlingsplanen läggs som grund för regeringens strategiarbete. Sveriges strategi bör även omfatta den nya luftfarten med drönare och vertikalstartande flyg. Ett eventuellt framtida arbete med en ny svensk flygstrategi får dock inte hindra att flera viktiga åtgärder som föreslås i denna rapport vidtas.

Med vänlig hälsning

Transportföretagen

Marcus Dahlsten, vd